

МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ: ЧЕРВОНЕ СТОЛІТТЯ

III Філософські читання пам'яті Мирослава Поповича на тему «“Червоне століття”: двадцять років потому»

MYROSLAV POPOVYCH: THE RED CENTURY
Overview of the III Philosophical Readings in Memory
of Myroslav Popovych: «The Red Century: Twenty Years Later»

Анатолій ЄРМОЛЕНКО,

член-кореспондент НАН України,
доктор філософських наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
директор Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України,
01001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 4
a_yermolenko@yahoo.de
<https://orcid.org/0000-0002-9908-6144>

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО МОДЕРАТОРА

Шановні колеги!

Дозвольте привітати учасників III філософських читань, присвячених пам'яті видатного українського філософа Мирослава Поповича. Мирослав Володимирович народився 12 квітня 1930 року, його ювілей ми відзначаємо сьогодні, у Всесвітній день філософії, з чим я вас також вітаю. Вітаю також і з Усесвітнім днем науки в ім'я миру і розвитку, що його ми відзначаємо 10 листопада. Принагідно зауважу, що Міністерство освіти і науки України провело з цієї нагоди захід, на якому, зокрема, були оголошені результати атестації, і наш інститут отримав найвищу оцінку, рівень «А». Із цим я також усіх вітаю. Гадаю, що Мирослав Володимирович був би задоволений цими результатами й тим, що наш інститут навіть у такий складний час розвивається і має значні здобутки.

У цей драматичний час відбувається і наша конференція, яка примітна ще й тим, що ми відзначаємо також 20-річчя виходу у світ книжки Мирослава Володимировича «Червоне століття». Це до того ж ще важливіше, позаяк, на жаль, «червоне сторіччя», «криваве століття», як позна-

Цитування: Єрмоленко, А. (2025). Вітальне слово модератора. *Філософська думка*, 4, 5—6. <https://doi.org/10.15407/fd2025.04.005>

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Стаття опублікована за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

чено в російськомовній версії цього твору, не завершилося й у ХХІ сторіччі. 20 років тому, одразу після виходу друком цієї книжки були проведені заходи, зокрема, варто згадати обговорення в Будинку вчителя, де відбулися досить жваві й контрверсійні дискусії щодо подій ХХ сторіччя. І в нашому інституті відбувся Круглий стіл «Філософської думки» під назвою **«Якого кольору ХХ сторіччя?»**. Відповідні матеріали були опубліковані у «Філософській думці» під рубрикою «Червоно-коричнєве: вибіркова спорідненість тоталітарних утопій» (*Філософська думка*, 2015, № 4). І такі заходи тривають. З цього приводу хочу сповістити ще одну гарну новину. Як стало відомо, видавництво «Фоліо» перевидало цей твір у трьох томах.

Сьогоднішній наш захід, — це вже Третє читання. Вони присвячені 95-річчю від дня народження академіка Поповича та 20-річчю виходу в світ «Червоного століття». Ці Читання відбуваються у драматичний для нашого народу час — в умовах російсько-української війни, яка триває вже майже чотири роки. Тому, обговорюючи творчість академіка Поповича, варто наголосити, що це не тільки меморіальні читання, — хоча інститут постійно прагне зробити все, щоб увіковічнити пам'ять видатного філософа. Так, з ініціативи Інституту було подано петицію до КМДА, і вулицю, на якій мешкав Мирослав Володимирович, названо його ім'ям. Але повторюю — це не тільки меморіальний захід, це ще й прагнення осмислити події, які відбуваються сьогодні, під час російської агресії проти України, крізь призму його методології.

У цьому плані, — і це хоча особливо зауважити, — сьогоднішні Читання є також продовженням тих заходів, які були організовані Інститутом філософії і його друкованим органом — журналом «Філософська думка» з початком повномасштабної російської агресії проти України 24 лютого 2022 року. Насамперед це Відозва Вченої ради Інституту до філософів світу. Це також круглі столи, що ми провели їх вже п'ять, та окремі випуски «Філософської думки». Це й моя суперечка з Юргеном Габермасом у газеті «Frankfurter Allgemeine», це й публікації наших співробітників в інших зарубіжних виданнях. У результаті цих обговорень співробітники Інституту в цьому році підготували колективну монографію «Філософські дискурси війни», яка має вийти друком наступного року.

Отже, обговорюючи творчість Мирослава Володимировича, ми маємо враховувати насамперед цей досвід, досвід війни. Особливо хочу наголосити напередодні Дня гідності та свободи, — і це я постійно роблю на всіх заходах, — що наше сьогоднішнє зібрання є свідченням нашої незламності, нашої солідарності й нашої гідності та свободи, нашої віри в Перемогу. Тому я всім бажаю здоров'я та успіхів у роботі наших Читань.